

Yrittäjyydellä kasvuun

Sipoon elinkeino-ohjelma 2018-2023

Sisältö

 Elinkeino-ohjelman valmisteluprosessi
s. 2

 Lähtökohdat & tavoitteet
s. 3

 Rakennuspuut: Sipoon SWOT
s. 8

 Painopisteet
s. 13

Elinkeino-ohjelma tehtiin yhdessä

Sipoon uusi elinkeino-ohjelma on laadittu kevään ja alkukesän 2018 aikana.

Ohjelman kokoamisesta vastasi FCG Finnish Consulting Group. Työtä ohjasi Sipoon elinkeinojaosto, jonka kanssa kokoonnuttiin useita kertoja yhteisen pöydän ääreen.

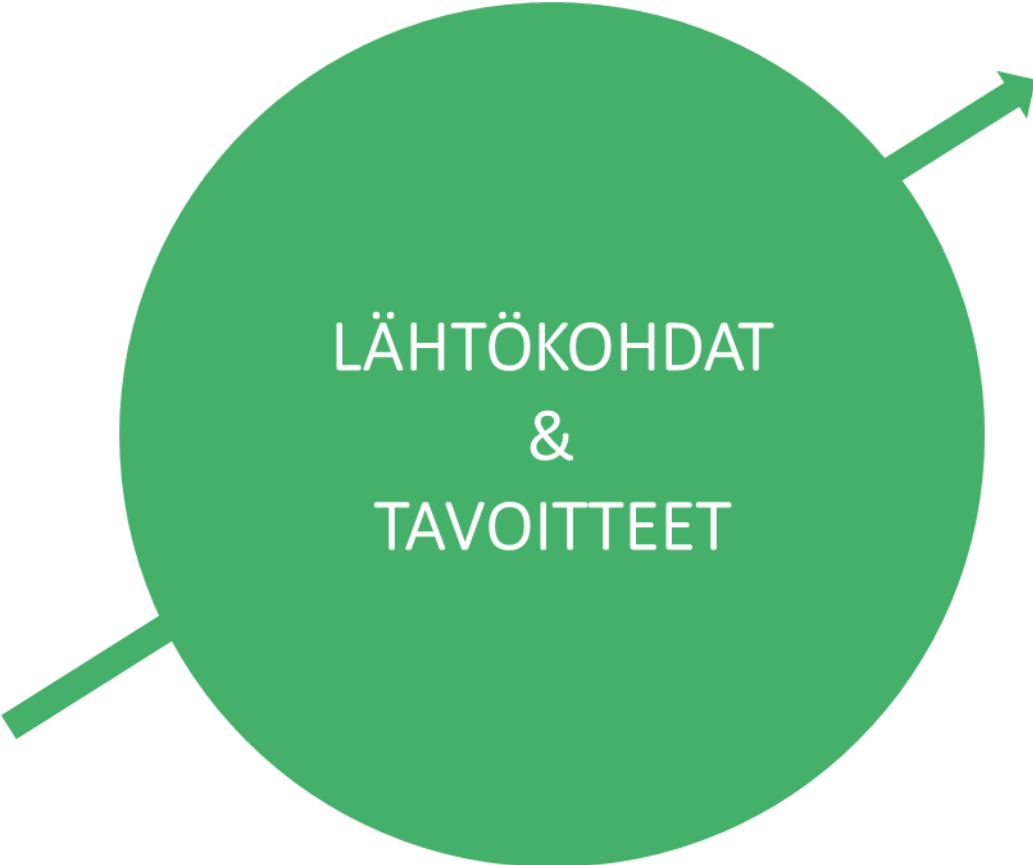

Toimijoiden näkemyksiä ja tarpeita kartoitettiin yritysten, päättäjien ja viranhaltijoiden haastattelujen avulla. Lisäevästystä haettiin laajojen taustamateriaalien analysoinnista sekä huhtikuussa 2018 järjestetystä elinkeino-ohjelman avoimesta valmistelutyöpajasta - Yrittäjyyttä Sipooseen.

Sipoon kunnanhallitus hyväksyi elinkeino-ohjelman kokouksessaan 21.8.2018. Kunnanvaltuuston hyväksymiskäsittely on 3.9.2018.

Sipoo nyt

Sipoo on elinvoimainen kunta, jonka kehittymisen perusedellytykset ovat hyvässä kunnossa.

Väestönkasvu on suhteellisesti Suomen nopeimpien joukossa.

Uusien yritysten määrä on kehittynyt suotuisasti.

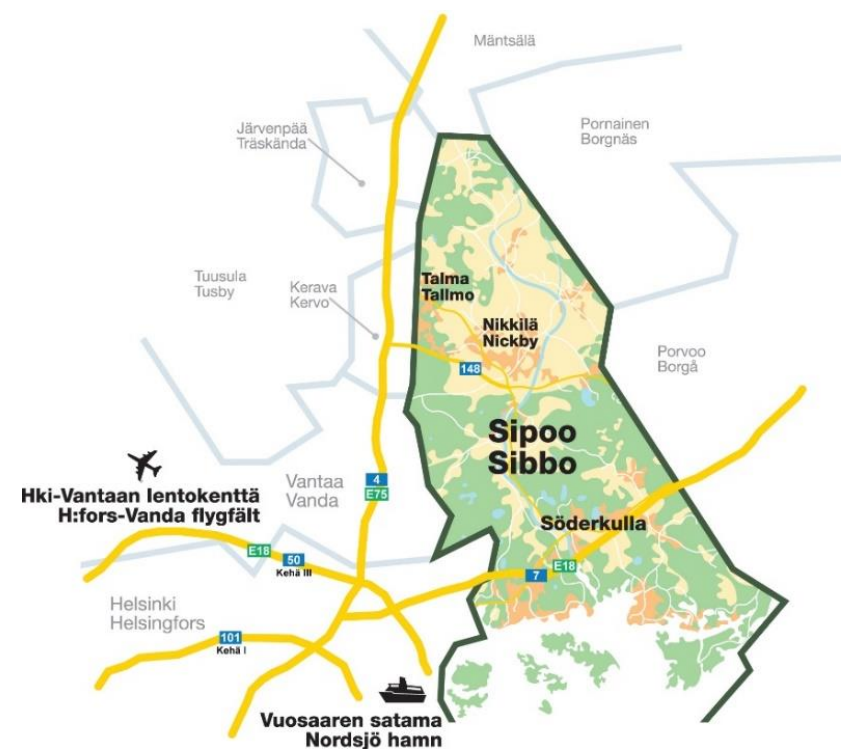

Elinkeinopoliittinen ilmasto on kehittynyt suotuisaan suuntaan.

Pitkäaikaisena haasteena on työpaikkamäärän kehitys ja työpaikkaomavaraisuuden taso.

- Sijainti optimaalinen ja liikenneyhteydet hyvät
- Väestönkasvu tavoitteiden mukaista
- Väestö tervettä, koulutettua ja hyvätuloista
- Työttömyys alhaista ja työllisyysaste korkea
- Kaksikielisyys laajasti hyödynnettävissä oleva voimavara
- Mielikuva Sipoosta on peruspositiivinen

Sipoon elinkeinopoliittinen ilmapiiri

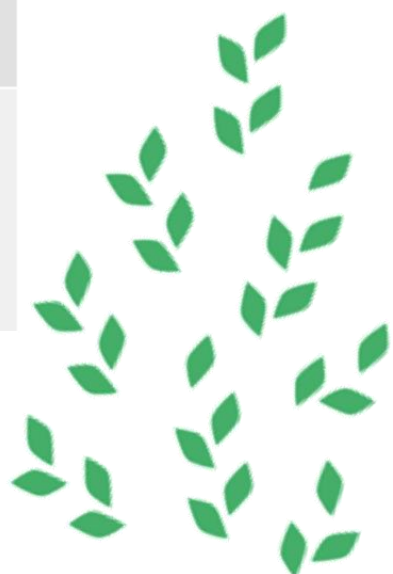
Suomen Yrittäjien kahden vuoden välein toteuttamassa Elinkeinopoliittinen mittaristo (ELPO) -kyselyssä Sipoon kokonaisarvosana elinkeinopolitiikasta vuonna 2018 on 7,2, mikä ylittää valtakunnallisen ja maakunnallisen keskiarvon.

Kaikilla osa-alueilla on menty eteenpäin verrattuna aiempiin vuosiin lukuun ottamatta kuntapalveluja ja infrastruktuuria. Erityistä huomiota voi kiinnittää myös kunnan hankintapolitiikkaan sekä koulutukseen ja osaamiseen.

Sipoo (N=26/2018, N=22/2016)	SIPOO 2018	SIPOO 2016	SIPOO 2014	Koko maa, ka. 2018	Koko maa, ka. 2016 (2014)	Uusi- maa, ka. 2018	Uusi- maa, ka. 2016 (2014)	Uuden- maan korkein 2018	Uuden- maan korkein 2016 (2014)
Kokonaisarvio elinkeinopolitiikasta ↗	7,22 *4	7,27 *2	5,89	6,74	6,65 (6,64)	6,59	6,45 (6,39)	Hyvin- kää 7,41	Kerava 7,54 (7,05)
Elinkeinopolitiikka ja resurssit ↗	7,77 *1	7,32 *2	6,70	6,84	6,67 (6,68)	6,74	6,50 (6,55)	Sipoo 7,77	Kerava 7,64 (7,05)
Kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys ↗	7,30 *2	6,90 *4	6,10	6,60	6,49 (6,51)	6,45	6,32 (6,31)	Hyvin- kää 7,35	Kerava 7,38 (6,85)
Kunnan viestintä ja tiedottaminen ↗	7,56 *2	7,05 *6	6,00	6,72	6,49 (6,51)	6,72	6,49 (6,51)	Mänt- sälä 7,76	Kerava 7,76 (7,10)
Koulutus ja osaaminen ↔	6,86 *6	6,86 *6	6,50	6,83	6,80 (6,93)	6,76	6,65 (6,68)	Kerava 7,85	Kerava 7,56 (6,83)
Kunnan hankintapolitiikka ↔	6,71 *5	6,52 *5	6,13	6,36	6,34 (6,30)	6,21	6,30 (6,08)	Hyvin- kää 6,94	Inkoo 8,1 (N/A)
Kuntapalvelut ja infrastruktuuri ↘	6,62 *6	7,27 *3	5,75	6,79	6,73 (6,77)	6,46	6,39 (6,36)	Mänt- sälä 7,27	Kerava 7,52 (7,10)
Seudullisen kehittämissyhtiön / vastaavan toiminta ↗	7,00 *4	6,62 *5	6,11	6,73	6,59 (6,66)	6,48	6,35 (6,43)	Mänt- sälä 7,61	Kerava 7,16 (6,79)

N = vastaajien määrä
Arvosteluasteikko: 4-10

Kasvavia keskuksia ja yritysalueita

Kehittyviä keskittymiä asumisen ja kaupallisten palvelujen osalta ovat Nikkilä (kuntakeskus), Söderkulla ja Talma.

Logistiselta sijainniltaan erinomaiset yritysalueet tarjoavat tilaa teollisuudelle ja uusille työpaikoille.

Vaahterämäki

Eryteisesti pienyrittäjille ja haittaa aiheuttamattomaan tuotannolliseen toimintaan. Tonttikoot 5 000-10 000 m².

Jokilaakso

Sijaitsee Nikkilän kaupallisessa keskuksessa. Kaksi liiketonttia sekä tulevien asuintalojen katutasoon tilaa kivijalkaliikkeitä. Liikerakennusten kortteli-alueiden rakennusoikeus 6 000 k-m².

Söderkullan yritysalue

Eryteisesti tilaa vaativalle toiminnalle, esim. vene-, huonekalu- ja autokaupalle tai häiriötä tuottamattomaan tuotannolliseen toimintaan. 30 000 k-m² uutta aluetta.

Box

Eryteisesti logistiikalle ja tuotannolle (elintarvike- ja konepajateollisuus).

Kokonaisrakennusoikeus yhteensä 100 000 k-m².

Bastukärr

Eryteisesti elintarviketeollisuuden ja logistiikka-alan toimijoille sekä datakeskuskäyttöön.

Etäisyydet	Vuosaaren satama	Hki-Vantaan lentoasema	Hki, keskusta	Porvoon keskusta
Söderkulla	17 min.	21 min.	25 min.	19 min.
Box	18 min.	25 min.	29 min.	15 min.
Bastukärr	23 min.	21 min.	35 min.	32 min.
Vaahterämäki	28 min.	26 min.	40 min.	32 min.
Jokilaakso	27 min.	28 min.	40 min.	25 min.

Visio ja tavoitteet kuntastrategiasta

Elinkeino-ohjelma rakentuu **Sipoon strategiassa 2018-2020** määritellyille tavoitteille. Keskeisenä teemana on yritystoiminnan edellytysten parantaminen ja sitä kautta yrittäjyyden edistäminen. Vision mukaan "Sipoo on pääkaupunkiseudun kupeen viherkeidas, jossa on mahdollisuus yhteisölliseen asumiseen ja vapaa-aikaan sekä menestykselliseen yrittämiseen."

Kuntastrategiassa todetaan Sipoon vahvuusiksi mm. sijainti lähellä Helsinkiä, Porvoota ja Pietaria sekä Helsinki-Vantaan lentokenttää ja Vuosaaren satamaa. Keskeinen sijainti mahdollistaa Sipoon kunnianhimoiset tavoitteet elinkeinoelämän kehittämiseksi.

Kuntastrategiassa luvataan kehittää erityisesti pk-yritysten aloittamis- ja laajenemisedellytyksiä riittävän toimitila-, tontti- ja asuntotarjonnan avulla sekä tukemalla paikallisten tuotteiden ja palvelujen käyttöä ja mahdollisuuksia etätyöhön.

Matkailun edistämisessä tukeudutaan kunnan sijainnin, saariston ja Sipoonkorven varaan. Keinoina nostetaan esiin kaavoitus, henkilöpanostus ja alueellinen yhteistyö. Joustava asemakaavoitus ja riittävä tonttivaranto sekä alueellinen yhteistyö markkinoinnissa auttaa myös isojen, kansainvälistenkin yritysten saamisessa Sipooseen.

YRITTÄJÄN ON HELPPO TULLA SIPOOSEEN JA TOIMIA TÄÄLLÄ.

LIKKUMISMAHDOLLISUUDET HELPOTTUVAT, KEHITTYVÄT JA LISÄÄNTYVÄT.

Tulevaisuuden tavoitteena raideliikenne Nikkilään.

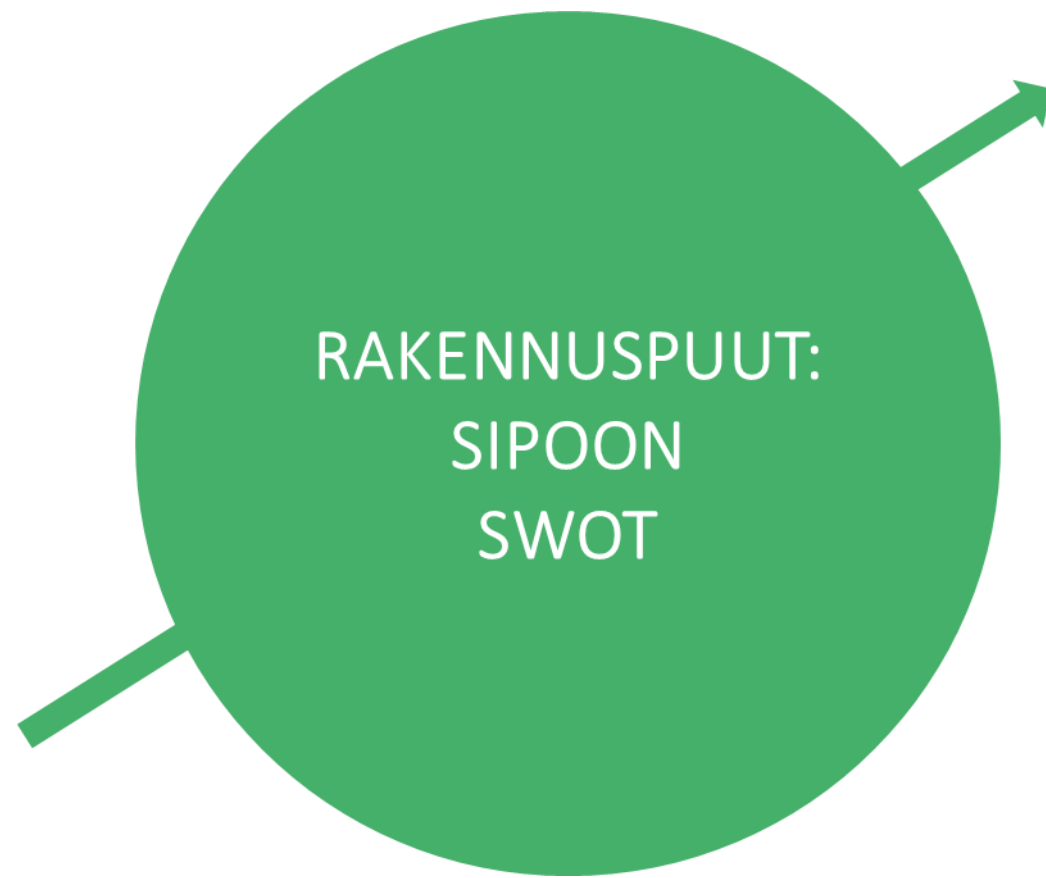
SIPOON ELINKEINOELÄMÄ VAHVISTUU JA YKSITYISET PALVELUT LISÄÄNTYVÄT.

- Sipoon yritysten määrä kasvaa vähintään sadalla.
- Sipoon työpaikkaomavaraisuus nousee 70 prosenttiin.
- Vähintään 1 iso (vähintään 500 työntekijää tai liikevaihto 200 M €) yritys on päättänyt etabloitua Sipooseen.
- Sipoolaisten matkailu- ja vapaa-ajanyritysten liikevaihto kasvaa 25 prosenttia valtuustokauden aikana.

Sipoon arvot ovat

- Palvelualltius*
- Avoimuus*
- Kekseliäisyys*

Vahvuuksille on hyvä rakentaa

Sijainti on vahvuuksista ykkösenä – Sipoo on kiinteä osa kasvavaa ja vetovoimaista Helsingin seutua. Pääradan osuus Helsinki-Tampere-välillä muodostaa nauhakaupungin ja maan tärkeimmän kasvukäytävän, ja Helsinki-Vantaan lentoasema ja Vuosaaren vientisatama ovat käytännössä kivenheiton päässä. Valtakunnalliset pääväylät, Porvoon ja Lahden moottoritiet, muodostavat maantielogiikan perusrungon, ja vesitsekin Sipooseen pääsee Helsingistä alle tunnissa. Helsingin ja pääkaupunkiseudun yliopistot ja korkeakoulut ovat myös lähempänä kuin usein huomataankaan.

Meri, saaristo ja metsä ovat Sipoon valtteja. Maaseutumainen miljöö sekä perinteikäs kulttuuri- ja kartanomaisema tukevat osaltaan matkailun ja vapaa-ajan kehittämistä.

Mielikuva Sipoosta on perusmyönteinen. Alueen väestö kasvaa ja ostovoimaa riittää. Ostovoima kasvaa vuodessa 5 %.

Kaksikielinen Sipoo tarjoaa koulutettua työvoimaa sekä monipuolisia koulutuksen ja asumisen mahdollisuuksia. Kunnan yritysalueilta löytyy sijoittumismahdollisuuksia tilaakin vaativalle yritystoiminnalle.

Sipoossa on sekä monipuolista pienyritys-toimintaa että vahvoja vetureita etenkin logistiikassa ja elintarviketeollisuudessa. Yhteistyö alueen oppilaitosverkoston kanssa luo edellytyksiä yritysten työvoimansaannille.

SIJAINTI

- Vuosaaren, Helsinki-Vantaan lentoaseman ja pääradan läheisyys
- Yliopistojen läheisyys
- Moottoritieyhteydet: VT7 (E18) ja VT4 (E75)
- Sujuvat yhteydet Pietariin ja Baltiaan

YMPÄRISTÖ JA MILJÖÖ

- Meri, saaristo ja metsä
- Sipoonkorven kansallispuisto
- Luonnonläheisyys ja maaseutumaisuus
- Kulttuurimaisema ja -kohteet
- Mutkittelevat maisematiet

VOIMAVARAT

- Kaksikielisyys
- Pohjoismaisuus
- Koulutettua työvoimaa
- Turvallinen ympäristö
- Monipuolista asumista
- Tilaa kasvulle ja uusille sijoittujille
- Oppilaitosverkosto
- Vahvat yritysveturit
- Väestönkasvu ja ostovoima

Aina on varaa parantaa

Yritystoiminnan näkökulmasta keskeistä on työpaikkojen saavutettavuuden kehittäminen julkisia yhteyksiä ja kevyen liikenteen väyliä parantamalla. Digitalisaatioon on myös edelleen panostettava, mikä tarkoittaa toimivien verkkoyhteyksien varmistamista koko kunnan alueella. Sähköisen näkyvyyden ja ostettavuuden edistäminen etenkin matkailussa on sekin tärkeä osa saavutettavuuden parantamista.

Perusmyönteisestä maineestaan huolimatta Sipoo on vielä yritysimagoltaan osittain väritön ja neutraali, joten tekemistä riittää sillekin saralla.

Kansainvälistymisessä ei pidä rajoittua vain elinkeinotoiminnan kansainvälistämiseen, vaan teemaa on tarkasteltava toimintoja ja palveluja läpileikkaavana.

Yrittäjille tärkeät työvoima-, tontti- ja tila-asiat on otettava vielä tarkempaan syyniin, samaten vesistömatkailun ja veneilyn kehittämisen edellyttämät rakenteet. Väestönkasvu ja keskustojen elinvoimaisuus mahdollistaa kaupallisten palvelujen voimakkaan kehittämisen.

Elinkeinojen kehittämisessä ja yritysyhteistyössä on myös uudistuttava ja otettava käyttöön uusia, yrityksiä entistä paremmin palvelevia ja asiakaslähtöisiä toimintatapoja.

- Radan avaaminen henkilöliikenteelle
- Joukkoliikenneyhteydet
- Kevyen liikenteen väylät
- Verkkoyhteydet
- Matkailun reitistöt ja digitaalisuus
- Profiloituminen ja erottautuminen - irti värittömästä imagosta

- Työpaikkaomavaraisuuden nosto ja pendelöinnin vähentäminen
- Pienyrittäjyyden tukeminen
- Kansainvälistyminen läpileikkaavasti yritystoiminnassa ja muilla sektoreilla (koulut, päiväkodit, muut palvelut)
- Varautuminen tulevaisuuden työvoima- ja osaajapulaan

- Yritystonttitarjonta ja –markkinointi
- Esirakennettujen yritystonttien tarve
- Monipuolinen toimitilatarjonta

- Paikallinen palvelutaso, kaupalliset palvelut ja tori
- Veneilyn ja vesistömatkailun infrastruktuuri (mm. laiturit)
- Lisää ravintoloita ja palveluita meren rannalle

- Uudet toimintatavat elinkeinojen kehittämiseen
- Elinkeinopoliittisen toiminnan organisoituminen ja yhden luukun periaate
- Vaikuttavuuden systemaattinen arviointi, seuranta ja mittaaminen

Draivia toimintaympäristön muutoksista

Toimintaympäristön muutosajurit voivat tuoda mukanaan haasteita elinkeinojen kehittämiseen, mutta ne myös avaavat uusia mahdollisuuksia. Esimerkiksi Helsingin kaupungin tuoreissa brändi- ja strategiasuunnitelmissa korostuvat matkailun kehittäminen ja merellisyyden hyödyntäminen.

Kestävä kehitys ja digitalisaatio ovat kaiken toiminnan läpäiseviä megatrendejä, joita ei voi jättää elinkeinojen kehittämisessä huomiotta. Ilmastonmuutoksen torjunta haastaa esimerkiksi logistiikan ja teollisuuden toimintamalleja, mutta voi samalla aktivoida kehittelemään uusia bisnesideoita.

Hyvinvointi ja elämyksellisyys nousevat esille elämän eri osa-alueilla kuten matkailussa ja kuluttamisessa. Sipoolla on tarjota lähimatkailukohde niin pääkaupunkiseudun asukkaille kuin Helsinkiin saapuville kansainvälisille matkailijoillekin. Euroopan ruuhkautuvat matkailumagneetit työntävät turistivirtoja väljemmille seuduille.

Työn tekemisen uudet muodot ja uudet teknologiat vaikuttavat liiketoiminnan muotoihin ja tuotantoprosesseihin. Yritysten tilantarpeeseen on oltava tarjolla vaihtoehtoja. Vaikka esimerkiksi logistiikassa on vielä kysyntää perinteisille suurille tonteille, on uudentyyppisillekin ratkaisuille tarvetta.

KESKEISTÄ KAIKESSA

- Kestävä kehitys
- Digitalisaatio

MATKAILU, VAPAA-AIKA, KULUTTAMINEN

- Matkailun globaali kasvu
- Elämyshakuisuus
- Hyvinvointi ja luonto
- Aitous ja paikallisuus, lähiruoka
- Lihasvoimalla liikkuminen (mm. pyöräily)
- Uudet majoitustrendit
- Muuttuva veneily
- Jakamistalous
- Pop up -kulttuuri

TYÖ JA YRITTÄMINEN

- Alustatalous
- Työn ja yrittäjyyden uudet muodot
- Ekosysteemiajattelu

LIIKENNE

- Älyliikenne ja automaatio
- MaaS (liikkuminen palveluna)

TEKNOLOGIA JA TEOLLISUUS

- Resurssiviisaus, kierto- ja biotalous
- Big data, IoT, robotiikka, virtuaalisuus, 3D-tulostus
- Terveysteknologia

LOGISTIikka

- Citylogistiikka, kuluttajakuljetuksen kasvu
- Logistiikan ulkoistustrendit
- Verkkokaupan vaikutus

MUUTTUVAT TILATARPEET

- Muuntojoustavat tilat
- Tilojen jakaminen

Hyödynnetään kysyntää luovat mahdollisuudet

Kasvun mahdollisuuksiin tartutaan hyödyntämällä Sipoon omia vahvuuksia ja uutta kysyntää synnyttäviä toimintaympäristön ja markkinoiden muutosajureita..

Profiilin terävöittämiselle ja uuden luomiselle antavat eväitä kuntastrategian ajatus viherkeitaasta pääkaupunkiseudun kupeessa. Sipoon luontaiset lähtökohdat - metsäluonto, merellisyys ja terveellinen ympäristö – ovat ihanteellinen perusta kestäväälle ja vihreälle elinkeinotoiminnalle. Kasvun mahdollisuuksia synnyttävät metsämatkailun ja hyvinvointipalvelujen yhdistelmä – uutta teknologiaa unohtamatta – ja esimerkiksi Kilpilahden läheisyyteen nojaava bio- ja kiertotalouden ekosysteemi.

Matkailun potentiaali on sekä sijainnin että ympäristön ansiosta suuri. Yksi matkailueuro tuo muille toimialoille 50 senttiä. Matkailun kasvu monipuolistaa palveluntarjontaa, jota myös paikalliset asukkaat voivat hyödyntää.

Pääkaupunkiseudun läheisyys ja kansainvälinen saavutettavuus mahdollistavat merkittävät asiakasvolyymit. Lisäpotentiaalia syntyy ohikulkevien liikennevirtojen pysäyttämistä käyttämään Sipoon kehittyviä palveluja.

EROTTAUTUMINEN

- Profiloituminen kestävä kehityksen, terveyden, vihreyden, metsäisimmän metsän ja elämysten kautta ->->
- Elintarviketeollisuus, lähiruoka, biotalous, green science, matkailu, hyvinvointi- ja terveysala, terveysteknologia
- Työympäristön kehittäminen, etätyömahdollisuudet ja merkityksellinen työ ja elämä

MATKAILUN KASVAVA POTENTIAALI

- Meri ja saaristo, metsäluonto, kulttuuri ja elämykset
- Pääkaupunkiseudun lähimatkailualue
- Pyöräturismi, luontoreitit, pyörätiet
- Tapahtumat
- Kv-matkailijavirtojen hyödyntäminen, stopover-potentiaali (mm. lentokenttä ja risteilyalukset)

SIJAINTIETUJEN HYÖDYNTÄMINEN

- Pääkaupunkiseudun ostovoima ja markkinat
- Pääkaupunkiseudun tilanpuute ja hintataso
- Kansainvälinen saavutettavuus
- Ohikulkevat liikennevirrat

Painopisteet

- Yrittäjien peruspalveluiden parantaminen – yrityksille mahdollisuuksia toimia Sipoossa
- Isompien ja pienempien kalojen houkuttelu, esimerkiksi: logistiikka-, ruoka/terveys- ja palvelualojen yrityksiä
- Metsän hyödyntäminen elinvoimatekijänä (matkailu, virkistys, Green Care, metsä Sipoon imagoitekijänä)

